

משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

מדינת ישראל

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית המחלקה לאבחון, קידום והשמה

מאי, 2017

הנדון: קווי מדיניות האגף - בתחום המיני חברתי

האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית אחראי על מכלול רחב של שירותים יומיים וחוגי ביתיים ובכלל זה בתחומי האבחון והקידום, דיור, פנאי ותעסוקה, הניתנים לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בכל הגילאים ובכל הרמות. תחום המיניות והתפקוד החברתי הוא אחד מתוך מכלול נושאים אליהם מתייחס האגף.

בבסיס מדיניות האגף נמצאת ההנחה כי מתן תנאים ותמיכה המותאמים להיבט האישי ולהיבט החברתי - תרבותי, תאפשר לאדם להתפתח, לנצל את יכולותיו, לשפר את תפקודו, את הנאתו, שביעות רצונו ואיכות חייו.

בספטמבר 2012 אשררה מדינת ישראל את האמנה בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, שאימץ האו"ם ומטרתה הבטחת שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ברחבי העולם. ההכרה במיניותם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ובזכותם למימוש המיניות, כמו גם הצורך להגן ולמנוע ניצול ופגיעה, היו את הבסיס לפיתוח של מגוון תכניות התערבות בתחום המיני- חברתי.

מטרת התכניות והמענים:

- מתן מענה מקצועי וטיפולי ייחודי לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בכל הגילאים ובכל רמות התפקוד, לבני משפחותיהם ולמטפלים בהם, בנושאים הקשורים בתחום המיני- חברתי.
- העלאת המודעות לצרכים הנרמטיביים הייחודיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בתחום המיני - חברתי.
- מניעת פגיעות וניצול מיני באמצעות חינוך, ייעוץ והדרכה.
- טיפול במצבי פגיעות וניצול מיני.
- פיתוח והכשרת אנשי מקצוע.

הערכים המרכזיים המנחים את האגף בכלל ואת הפעילות בתחום מיני חברתי בפרט הם:

- כבוד האדם, איכות חיים, זכות לפרטיות, זכות לאינטימיות והאמונה ביכולת האדם.

רחוב קרליבך 23, ת"א, טלפון: 03-6253600 פקס: 02-5085985 דואר אלקטרוני anaff@molsa.gov.il

משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

מדינת ישראל

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית המחלקה לאבחון, קידום והשמה

- זכות האדם למימוש צרכיו, הזכות לקבלת שירות ולמענה כמו כל אדם.
- שוויון הזדמנויות, היעדר הפלייה, הענקת זכויות ועזרה שווים לכל, אפשרות הבחירה העצמית.
- התחשבות בערכי דת, ההקשר התרבותי והזכות לשונות.

העקרונות לפיהם פועל האגף:

- הכרה בזכותו של אדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית לחיים חברתיים מלאים.
- הכרה בקיום צורך, דחף מיני וצרכים רגשיים חברתיים כמו אצל כל אדם.
- פיתוח מערך חינוך, הדרכה, יעוץ והכוונה בנושאי מיניות ותפקוד חברתי ל: אדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית, בני משפחתו, צוות המטפל.
- קיום מסגרות של פעילות ו/או מגורים מעורבות לבני שני המינים, תוך מתן אפשרות לקשרים חברתיים ולפיתוח יחסי חברות קבועים.
- תכנון מוכוון אדם - תפיסת העבודה המתמקדת במה חשוב לאדם, מסתמכת על מאפייניו הייחודיים, תפקודו, רצונותיו, חזקותיו וחולשותיו בהתאמה לרמתו ולגילו ובשיתוף המשפחה.
- קיום מערך פיקוח על שימוש נכון באמצעי מניעה, המותאמים לכל אדם באופן אישי ובהתאם למהלך חפא ראשי.
- פיקוח, חינוך וטיפול למניעת פגיעות, ניצול והטרדה מינית ביחסים בין אישיים.

ביצוע עקרונות המדיניות:

- ברמה מערכתית: פיתוח מודעות, פיתוח תכניות, מתן חינוך, יעוץ, טיפול, בהתייחס לצרכים חברתיים – מיניים של האדם. היישום יבוא לידי ביטוי כלפי האדם, משפחתו והסביבה בה חי.
- כלפי האדם: התאמת תכניות אישיות. בדגש על זיהוי נקודות החוזק, ההעדפות, הצרכים והתוצאות הרצויות של הפרט.
- כלפי המשפחה: התייחסות אישית לחששות והחרדות, יחד עם העמקת הידע באמצעות הרצאות וסדנאות בתחום.

רחוב קרליבך 23, ת"א, טלפון: 03-6253600-03פקס: 02-5085985 דואר אלקטרוני anaff@molsa.gov.il

משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

מדינת ישראל

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית המחלקה לאבחון, קידום והשמה

- כלפי סביבה: התאמת הסביבה הפיזית, האווירה החברתית, בדגש על הזכות לפרטיות ולאינטימיות.
- כלפי אנשי צוות: קיום סדנאות לחינוך מיני חברתי להעלאת מודעות והרחבת הידע, השתלמויות מקצועיות והכשרת אנשי צוות מקצועיים לרכישת כלים והעמקת הידע בתחום החינוך המיני חברתי, כינוס פורומים מקצועיים להעמקת הידע.
- היבט טיפולי - באמצעות אנשי מקצוע בקהילה ובמסגרות ובאמצעות מרכזים לחינוך, ייעוץ, טיפול והדרכה במצבי משבר וטראומה ובתחום המיני.

הדגשים המערכתיים למדיניות הם:

- ראייה מערכתית- אדם, משפחה, צוות, סביבה - תיאום ושיתוף פעולה.
- רצף בטיפול - מעורבות של אנשי מקצוע בשטח, כחלק ממכלול טיפולי.
- בחירה חופשית לצד מוגנת- מניעה/צמצום סיכון.
- שקיפות לצד שמירה על סודיות וכללי אתיקה מקצועית.
- הנחיית אנשי המקצוע בשטח והמסגרות בהן הם פועלים, למימוש מדיניות האגף.